

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету

від 24 квітня 2019 року
(протокол № 9)

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Бердянськ
2019 рік

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: канд. екон. наук, доцент Жваненко С.А.

Обговорено та рекомендовано вченою радою Бердянського державного педагогічного університету «18» квітня 2019 року, протокол № 6.

.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Державний фінансовий контроль» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавра, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальна теорія державного фінансового контролю, методологія і методика його організації та здійснення.

Міждисциплінарні зв'язки: аудит, бухгалтерський облік, бюджетна система, податкова система, страхування, фінанси, фінансовий аналіз.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Державний фінансовий контроль» є формування системи теоретичних і практичних знань і навичок з контрольно-ревізійної роботи, методики організації та проведення контролю бюджетних установ та суб'єктів підприємницької діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Державний фінансовий контроль» є системне опанування змісту, функцій, організаційних засад державного економічного контролю, методики контрольно-перевірочної роботи різних суб'єктів господарювання.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентостей:

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Та демонструвати такі результати навчання:

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6/180 (кредитів ЄКТС/години).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і метод державного фінансового контролю

Сутність, мета та завдання державного фінансового контролю. Види і форми здійснення державного фінансового контролю. Предмет і метод державного фінансового контролю. Принципи організації та здійснення державного фінансового контролю

Тема 2. Органи державного фінансового контролю та їх характеристика

Характеристика органів державного фінансового контролю. Суб'єкти, які здійснюють зовнішній фінансовий контроль. Органи внутрішнього фінансового контролю. Суб'єкти, які здійснюють функції внутрішнього державного фінансового контролю.

Тема 3. Державна контрольно-ревізійна служба та її функції

Завдання та основні функції державної контрольно-ревізійної служби України. Організаційна структура державної контрольно-ревізійної служби. Права, обов'язки та відповідальність державної контрольно-ревізійної служби. Взаємодія державної контрольно-ревізійної служби з іншими контролюючими та правоохоронними органами.

Тема 4. Стандарти державного фінансового контролю

Загальна характеристика стандартів державного фінансового контролю. Планування заходів державного фінансового контролю. Документування результатів контрольних заходів. Контроль в умовах комп'ютерної обробки інформації. Оцінка стану внутрішнього фінансового контролю. Оприлюднення результатів державного фінансового контролю.

Тема 5. Контрольно-ревізійний процес: планування та організація здійснення

Планування контрольно-ревізійної роботи в системі державної контрольно-ревізійної служби України. Організація і проведення ревізій. Участь працівників ДКРС у проведенні інвентаризації активів підприємства під час ревізії (перевірки). Інформаційне забезпечення контрольно-ревізійного процесу. Особливості організації та проведення ревізії за зверненнями правоохоронних органів. Облік і звітність з контрольно-ревізійної роботи.

Тема 6. Державний аудит ефективності діяльності підприємств, організацій, закладів

Сутність та правове регулювання аудиту ефективності. Мета, основні завдання та методи аудиту ефективності. Організація та проведення аудиту ефективності. Оформлення та реалізація результатів аудиту ефективності. Зарубіжний досвід аудиту ефективності діяльності бюджетних установ.

Тема 7. Контроль за здійсненням операцій у бюджетних установах

Мета, об'єкти та порядок проведення перевірки бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Контроль кошторису доходів і видатків. Порядок застосуванням фінансових санкцій. Адміністративна відповідальність за фінансові порушення.

Тема 8. Контроль за використанням коштів місцевих бюджетів

Мета, планування та підготовка до перевірки. Контроль за формуванням коштів місцевих бюджетів. Контроль за використанням коштів на реалізацію бюджетних програм. Оформлення та реалізація матеріалів перевірки.

Тема 9. Податкова служба як орган державного фінансового контролю за діяльністю підприємства

Структура органів державної податкової служби та їх права. Види податкових перевірок і їх планування. Порядок застосування фінансових санкцій та стягнення податкової заборгованості. Оскарження рішень податкової адміністрації. Податкова міліція: функції, права, обов'язки.

Тема 10. Контроль в системі державного казначейства

Основні завдання та контрольні функції державного казначейства. Права та обов'язки державного казначейства України. Контроль за використанням коштів державного бюджету. Взаємодія органів Державного казначейства з органами державної контрольно-ревізійної служби та Державної митної служби України.

Тема 11. Контрольні функції національного банку України

Роль, значення і структура Національного банку України. Функції та операції Національного банку України. Контроль за дотриманням комерційними банками економічних нормативів. Перевірка правильності здійснення операцій з готівкою підприємствами, організаціями, закладами.

Тема 12. Контроль ефективності використання коштів державного бюджету рахунковою палатою

Мета та основні завдання перевірок і ревізій. Організація і планування контрольно-ревізійної роботи Рахункової палати. Перевірка правомірності видання центральними органами виконавчої влади нормативно-правових актів. Перевірка використання коштів Державного бюджету України та загальнодержавних цільових і позабюджетних фондів. Перевірка касового та фактичного виконання бюджету. Перевірка використання коштів Державного бюджету України підприємствами і установами. Перевірка використання коштів з резервного фонду Кабінету Міністрів України. Перевірка використання коштів загальнодержавних цільових і позабюджетних фондів та бюджетних позичок. Методичні прийоми та способи виявлення порушень і зловживань. Узагальнення та систематизація матеріалів контролю. Реалізація матеріалів перевірок і ревізій.

Тема 13. Діяльність інших державних і недержавних органів у сфері фінансового контролю

Митний контроль в Україні та його характеристика. Контрольна діяльність Антимонопольного комітету України. Контрольні функції Фонду державного майна України і його регіональних представництв. Організація державного контролю за формуванням цін в Україні та якістю товарів, продукції (робіт, послуг). Контрольні функції апарату Президента України. Парламентський контроль за державними і місцевими фінансовими ресурсами. Застосування

громадського контролю. Контроль у сфері соціального страхування. Державний фінансовий контроль за цінними паперами і фондовим ринком.

Тема 14. Внутрішній (відомчий) фінансовий контроль у системі виконавчої влади

Мета та основні завдання внутрішнього (відомчого) фінансового контролю. Особливості організації внутрішнього фінансового контролю. Особливості проведення внутрішнього фінансового контролю. Узагальнення та систематизація результатів ревізій та перевірок.

Тема 15. Правоохоронні органи та їх участь у заходах з державного фінансового контролю

Роль і значення правоохоронних органів у здійсненні державного фінансового контролю. Економічна складова в діяльності Служби безпеки України. Заходи спеціальних служб МВС у боротьбі зі злочинами у сфері економіки. Прокурорський нагляд за ефективністю державного фінансового контролю в Україні. Залучення працівників державної контрольно-ревізійної служби до процесуальних дій як свідків, експертів або спеціалістів.

Тема 16. Узагальнення результатів контролю та формування контрольно-ревізійної інформації в ДКРС України

Вимоги до оформлення результатів ревізії ДКРС. Порядок розгляду матеріалів ревізії. Реалізація результатів ревізії, контроль за їх виконанням та розгляд скарг на дії службових осіб.

3. Рекомендована література

1. «Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України»: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF>.

2. «Про затвердження Положення про Державну фіскальну службу України»: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 236 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>.

3. «Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України»: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 р. № 375 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF>.

4. «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні»: Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII [Електронний ресурс]. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1993. – № 13. – Ст. 110. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>.

5. «Про Положення про Державну фінансову інспекцію України»: Указ Президента України від 23.04.2011 р. № 499/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/499/2011>.

6. «Про Рахункову палату»: Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII [Електронний ресурс]. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2015. – № 36. – Ст. 360. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/576-19>.

7. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради

України (ВВР). – 2010. – № 50-51. – Ст. 572. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.

8. Гуцаленко Л.В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – 2-е видання. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 424 с.

9. Державний фінансовий контроль : підручник / Чумакова І. Ю., Шульга Н.В.; за заг. ред. О. А. Петрик. – К. : КНЕУ, 2013. – 412с.

10. Конституція України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

11. Косова Т. Д. Аналіз банківської діяльності : навчальний посібник для студентів / Т. Д. Косова. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 486 с.

12. Куркін М. В. Контроль та захист економічної безпеки діяльності підприємств: навч. посібник / М. В. Куркін, В. Д. Понікаров, Д. В. Назаренко ; Харківський нац. економічний ун-т. - Харків : ВД ІНЖЕК, 2010. - 300 с.

13. Максимова В.Ф. Організація державного фінансового контролю : навчальний посібник / В.Ф. Максимова. – Одеса : ОНЕУ, 2013. – 276 с.

14. Про бюджетну класифікацію та її запровадження»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.12.2001 р. № 604 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

15. Хмельков А.В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник / А.В. Хмельков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 548 с.

4. Методи навчання:

1. Словесні методи навчання: лекція, розповідь, бесіда.
2. Наочні методи навчання: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.
3. Практичні методи навчання: вправи, практичні роботи.
4. За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові.
5. Методи стимулювання навчальної діяльності - метод навчальної дискусії.
6. Методи контролю і самоконтролю у навчанні - метод усного контролю (індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване), метод письмового контролю.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік

6. Система оцінювання _____

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни